dosarul nr. 2p/s-25/2025 /2-25014215-38-2p/s-04022025-1/

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

18 iunie 2025 municipiul Orhei

Judecătoria Orhei sediul central
în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Cristina TROIANOVSCHI
grefier Zinaida LUCHIANOVA BARBU, Daniela FILIP

cu participarea:
petiţionarei Curtian Vera, născută la *****, cod personal *****, domiciliată în municipiul *****,
a persoanei fizice vizate Botnari Grigore, născut la *****, cod personal *****, domiciliat municipiul *****, și a reprezentantului său, avocatul Valeriu Covaș, împuternicit în baza mandatului avocațial seria MA nr.***** din 14 mai 2025,
în lipsa:
persoanei interesate Agenției Teritoriale de Asistență socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență socială Orhei, procedura de citare legală a fost respectată, a solicitat exminarea cauzei în lipsă,

examinând în sediul instanţei, în şedinţă secretă și în procedură specială, cauza civilă la cererea petiţionarei Curtian Vera, persoană interesată Agenția Teritoriala de Asistență socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență socială Orhei, cu privire la aplicarea măsurii de ocrotire judiciară în privința persoanei fizice Botnari Grigore,

a c o n s t a t a t:

**Argumentele participanților la proces:**

La data de 4 februarie 2025, petiționara Curtian Vera a depus cerere către persoana interesată Agenția Teritoriala de Asistență socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență socială Orhei, cu privire instituirea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei pe un termen de 10 ani în privința persoanei fizice Botnari Grigore.

În motivarea acțiunii, petiționara Curtian Vera a indicat că este sora lui Botnari Grigore, născut la data de *****, cod personal *****. A relatat că fratele Botnari

Grigore locuiește cu ea, acesta suferă de maladie psihică din copilărie, fiind încadrat în grad de dizabilitate.

A argumentat că potrivit raportului de expertiză extrajudiciară nr. ***** din 24 ianuarie 2025, întocmit de Centrul de Medicină Legală, Botnari Grigore suferă de maladie psihică cronică „retardare mintală severă", cu nedezvoltare semnificativă a multiplelor funcții corticale superioare, și anume memoria, gîndirea, orientarea, înțelegerea, analiza, sinteza, deci funcții intelectual-mnestice, cognitive, psihocomportamentale și emoționale. Persoana expertizată nu poate conştientiza acţiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voinţa sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere psihică si îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atît patrimoniale, cît si cu caracter personal, el avînd discernămînt psihic abolit în totalitate.

Petiționara Curtian Vera solicită aplicarea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei pe un termen de 10 ani în privința persoanei fizice Botnari Grigore și patrimoniului său, cu desemnarea petiționarei în calitate de tutore.

În şedinţa de judecată petiționara Curtian Vera a susţinut cererea şi a solicitat admiterea acesteia integral. A argumentat că Botnari Grigore nu deține nimic în proprietate, casa părintească a fost vîndută și de atunci acesta locuiește cu ea, gradul de invaliditate i s-a dat cînd avea 15 ani. Dânsa are grijă de frate, acesta are cea mai mare încredere în ea.

Persoana vizată Botnari Grigore în ședința de judecată a declarat că Vera este sora sa și vrea ca ea să fie persoană apropiată care să îl susțină.

Reprezentantul persoanei vizate Botnari Grigore, avocatul Valeriu Covaș în ședința de judecată a susținut acțiunea și a solicitat admiterea acesteia, în sensul formulat. A relatat că Botnari Grigore are nevoie de îngrijire permanentă, sora este cea mai apropiată persoană și de încredere. A solicitat să fie desemnată petiționara Curtian Vera în calitate de tutore pe termen de 10 de ani asupra persoanei fizice Botnari Ivan.

Reprezentantul persoanei interesate Agenția Teritorială de Asistență Socială Centru-Est, în ședința de judecată nu s-a prezentat, potrivit avizului depus la materialele cauzei a solicitat admiterea cererii și examinarea cauzei în lipsă, indicând că consideră oportună instituirea măsurii de ocrotire judiciară.

**Aprecierea instanței:**

Audiind participanții la proces, examinând actele cauzei, apreciind probatoriul administrat în conformitate cu art.130 Cod de procedură civilă şi raportând per ansamblu cele constatate la prevederile legale ce guvernează litigiul, instanţa de judecată consideră necesar de a o admite din următoarele motive.

Conform art. 239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.

În corespundere cu art. 130 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În conformitate cu prevederile art.302 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, în procedura privind măsurile de ocrotire se examinează cauzele de instituire, reînnoire sau revocare a unei măsuri de ocrotire judiciare (ocrotire provizorie, tutelă sau curatelă).

În temeiul art. 32 alin. (1) Cod civil, în condiţiile prezentului cod, în privința persoanei fizice care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate fi instituită, prin hotărîre judecătorească, măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei, a ocrotirii provizorii sau a tutelei.

Conform art. 65 din Codul civil, (1) persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobîndit capacitate deplină de exerciţiu pe altă cale legală şi care, în urma unei boli mintale ori a unei deficienţe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conştientiza acţiunile sale ori exprima voinţa poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcţie de starea sau situaţia sa.

(2) Dacă nu s-a dispus altfel, măsura de ocrotire are ca scop ocrotirea atît a persoanei, cît şi a intereselor patrimoniale ale acesteia. Măsura de ocrotire poate fi limitată la unul din aceste două domenii.

(4) Toate măsurile de ocrotire se instituie şi se exercită în condiţiile respectării drepturilor și libertăţilor fundamentale şi a demnităţii persoanei. Măsurile de ocrotire urmăresc interesul şi bunăstarea persoanei în privința căreia se instituie şi favorizează, pe cît este posibil, autonomia acesteia.

(6) La luarea oricărei decizii care vizează persoana în privința căreia este instituită o măsură de ocrotire (persoana ocrotită) sau interesele patrimoniale ale acesteia, instanţa de judecată, autoritatea tutelară și persoana însărcinată cu ocrotirea (asistentul, mandatarul împuternicit prin mandat de ocrotire în viitor, ocrotitorul provizoriu, curatorul, tutorele, membrii consiliului de familie) vor acorda prioritate dorinţelor şi sentimentelor persoanei ocrotite, exprimate de sine stătător sau, la solicitarea acesteia, cu ajutorul persoanei de încredere. Dorințele și sentimentele persoanei ocrotite vor avea prioritate, chiar dacă sînt susceptibile de a expune persoana ocrotită unui anumit risc, cu excepţia cazului în care ea se expune unui risc grav ce nu poate fi diminuat prin întreprinderea anumitor măsuri suplimentare.

Conform art. 92 Cod civil, (1) Măsura de ocrotire judiciară poate fi instituită de către instanţa de judecată doar în cazul în care aceasta este necesară şi dacă persoana nu este ocrotită suficient prin aplicarea dispoziţiilor legale privind obligaţia de întreţinere a soţului şi a rudelor, privind regimul bunurilor comune ale soţilor, privind asistenţa la luarea deciziei sau prin mandatul de ocrotire în viitor a persoanei respective.

(2) Măsura de ocrotire judiciară trebuie să fie individualizată şi proporţională gradului în care, în urma unei boli mintale sau deficienţe fizice, mintale sau psihologice, persoana nu își poate conştientiza acţiunile ori exprima voinţa.

În conformitate cu prevederile art. 102 Cod civil, (3) În privința persoanei care, în temeiul dispoziţiilor art. 65 alin. (1), trebuie să fie reprezentată în mod continu poate fi instituită măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei.

(4) Tutela se instituie doar dacă nici prin ocrotirea provizorie şi nici prin curatelă nu se va putea asigura ocrotirea suficientă a persoanei.

În şedinţa de judecată s-a constatat că Botnari Grigore, născut la *****, cod personal *****, este fratele lui Curtian Vera. Din copilărie, Botnari Grigore suferă de maladie psihică cronică ”retardare mintală severă”.

Conform raportului de expertiză extrajudiciară nr. ***** din 22 ianuarie 2025, întocmit de Centrul de Medicină Legală, Botnari Grigore suferă de maladie psihică cronică „retardare mintală severă”, cu nedezvoltare semnificativă a multiplelor funcții corticale superioare, și anume memoria, gîndirea, orientarea, înțelegerea, analiza, sinteza, deci funcții intelectual-mnestice, cognitive, psihocomportamentale și emoționale. Persoana expertizată nu poate conştientiza acţiunile sale, nu este apt de a exprima deliberat voinţa sa în aprobarea decizională, conform stării psihice necesită supraveghere psihică si îngrijire permanentă, este strict necesar reprezentarea persoanei la încheierea actelor juridice atît patrimoniale, cît si cu caracter personal, el avînd discernămînt psihic abolit în totalitate. /f.d.16-19/

În conformitate cu art. 103 Cod civil, (1) Instanţa de judecată stabileşte termenul pentru care se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma curatelei sau tutelei, care poate fi de maximum 5 ani. (2) Prin derogare de la alin. (1), în cazul instituirii tutelei, instanța de judecată, în baza raportului de expertiză psihiatrică care confirmă că, avînd în vedere stadiul dezvoltării științei, nu există semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, poate stabili, prin hotărîre motivată, un termen de pînă la 10 ani.

Astfel din probatoriul administrat, s-a constatat cu certitudine că Botnari Grigore suferă de maladie psihică cronică „retardare mintală severă”, iar conform raportului de expertiză extrajudiciară nr. ***** din 24 ianuarie 2025, pronosticul însănătoșirii este mai mult ca rezervat.

Deoarece potrivit Raportului de expertiza nr. ***** din 24 ianuarie 2025 s-a stabilit că Botnari Grigore, nu are semne vădite că starea persoanei se va îmbunătăți, instanța

de judecată, va stabili termenul de aplicare a măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei pe o perioadă maximă prevăzută de lege de 10 ani.

În conformitate cu art. 107 alin. (1) din Codul civil, curatorul și tutorele sînt desemnați de către instanţa de judecată. În cazul în care a fost instituit consiliul de familie, tutorele este desemnat de către acesta conform art. 114 alin. (7).

Conform art. 108 din Codul civil, (1) În absenţa instrucţiunilor în vederea ocrotirii, indicate la art. 69, instanţa de judecată desemnează în calitate de curator sau tutore soţul persoanei ocrotite ori pe cel cu care persoana ocrotită a locuit cel puţin 3 ani, cu excepţia cazului în care convieţuirea lor a încetat sau dacă un alt motiv întemeiat împiedică desemnarea acestuia.

(2) Dacă desemnarea curatorului sau tutorelui conform alin. (1) este imposibilă, instanţa de judecată desemnează în calitate de curator sau tutore părintele, ruda sau o altă persoană care locuieşte cu persoana ocrotită ori care menţine legături puternice şi stabile cu aceasta, cu excepţia cazului în care un motiv întemeiat împiedică desemnarea persoanei respective.

(3) La desemnarea curatorului și a tutorelui, instanţa de judecată va lua în considerare dorințele și sentimentele exprimate de persoana ocrotită, relaţiile sale obişnuite, interesul manifestat de candidaţi şi eventualele recomandări ale părinţilor şi rudelor, precum şi ale persoanelor din anturajul persoanei ocrotite.

Astfel, în ședința de judecată s-a stabilit că Botnari Grigore locuiește cu sora Curtian Vera. Astfel, sora sa, Curtian Vera, este cea mai apropiată persoană în care Botnari Grigore are încredere și se simte în siguranță.

Potrivit anchetei sociale de evaluare inițială din 30 ianuarie 2025, s-a constatat că persoana vizată Botnari Grigore dispune de condiții adecvate de trai, locuiește împreună cu sora Curtian Vera și 5 copii a acesteia.

Conform caracteristicii eliberate lui Curtian Vera de către SE Borndnetze SRL, ultima a fost recomandată ca fiind o persoană responsabilă, s-a remarcat prin punctualitate și sociabilitate.

Luînd în considerare că petiționara Curtian Vera locuiește împreună cu persoana vizată, fratele Botnari Grigore, care este la supravegherea și îngrijirea acesteia, fiind persoana cea mai apropiată și în care Botnari Grigore are încredere, instanța o va desemna pe petiționara Curtian Vera în calitate de tutore a lui Botnari Grigore.

Conform prevederilor art.128 Codul civil, sub rezerva dispozițiilor art. 127 alin. (2), persoana supusă măsurii de ocrotire judiciare sub forma tutelei este reprezentată în actele juridice necesare administrării patrimoniului său conform art. 131-145.

În temeiul art. 131 Cod civil, (1) tutorele reprezintă persoana ocrotită în actele necesare administrării patrimoniului acesteia. (2) În procesul administrării, tutorele este obligat să îngrijească în mod prudent, diligent şi să acţioneze exclusiv în interesul şi întru bunăstarea persoanei ocrotite.

Luînd în considerare că instanţa va admite cererea înaintată de petiționara Curtian Vera privind aplicarea măsurii de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privinţa lui Botnari Grigore, instanța desemnează petiţionara Curtian Vera în vederea ocrotirii, reprezentării drepturilor şi intereselor patrimoniale şi nepatrimoniale ale persoanei ocrotite Botnari Grigore.

În temeiul art. $308^{11}$ alin. (2) Cod de procedură civilă, (2) La instituirea măsurii de ocrotire judiciare, instanţa de judecată, obligatoriu, se pronunţă cu privire la privarea dreptului la vot stabilit de Codul electoral. Persoana este privată de dreptul la vot dacă nu întruneşte unul sau mai multe din următoarele criterii: a) persoana înţelege informaţiile relevante pentru decizia pe care trebuie să o ia; b) persoana apreciază implicaţiile acestor informaţii pentru propria ei situaţie, c) persoana are capacitatea de a compara opţiunile disponibile; d) persoana poate alege opţiunea dorită.

(3) Hotărîrea definitivă a instanţei de judecată prin care persoana este privată de dreptul la vot, precum şi hotărîrea definitivă de ridicare a interdicţiei de a vota se aduc la cunoştinţa Comisiei Electorale Centrale.

În ședința de judecată s-a constatat cu certitudine că starea sănătății persoanei vizate Botnari Grigore nu îi permite de a-și exercita în mod conștient dreptul la vot, fapt confirmat și de către petiționar în ședința de judecată, temei pentru care instanța de judecată va dispune privarea de dreptul la vot stabilit de Codul electoral a persoanei vizate Botnari Grigore.

În conformitate cu prevederile art. art. 65, 102, 103 Cod civil, 236, 238-240, 302, $308^{7}$ alin.(2) şi 358 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa de judecată

h o t ă r ă ş t e

Se admite cererea înaintată de petiţionara Curtian Vera, persoană interesată Agenția Teritoriala de Asistență socială Centru-Est, Structura teritorială de asistență socială Orhei, cu privire la aplicarea măsurii de ocrotire judiciară în privința persoanei fizice Botnari Grigore.

Se instituie măsura de ocrotire judiciară sub forma tutelei în privința lui Botnari Grigore, născut la *****, cod personal *****, pe un termen de 10 (zece) ani.

Se desemnează Curtian Vera, născută la *****, cod personal *****, domiciliată în municipiul *****, în calitate de tutore a persoanei fizice Botnari Grigore, născut la *****, cod personal *****.

Se desemnează Curtian Vera, născută la *****, cod personal *****, domiciliată în municipiul *****, în calitate de tutore asupra patrimoniului persoanei fizice Botnari Grigore, născut la *****, cod personal *****, cu dreptul de a-l reprezenta în toate actele juridice patrimoniale, cât și cu caracter personal nepatrimonial.

Se privează persoana fizică Botnari Grigore, născut la *****, cod personal *****, de dreptul la vot stabilit de Codul electoral pe un termen de 10 (zece) ani.

Copia hotărîrii se remite, în termen de 3 zile de la data rămînerii definitive, autorităţii competente în scopul efectuării înregistrării măsurii de ocrotire judiciară sub formă de tutelă și se aduce la cunoștință Comisiei Electorale Centrale.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Nord în termen de 30 de zile din momentul determinat conform art. $308^{14}$ din Codul de procedură civilă, prin intermediul Judecătoriei Orhei, sediul central.

Preşedintele şedinţei, judecător /semnătura/ Cristina TROIANOVSCHI

Copia corespunde cu originalul Cristina TROIANOVSCHI